

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Sancti Gregorii Papæ Primi Cognomento Magni Opera

In Tres Tomos Distributa. Ex quamplurimis MSS. Codicibus emendata ;
Additæ Sunt Quædam Notæ in Dialogos & Epistolas ejusdem S. Gregorii

Gregor <I., Papst>

Lutetia Parisiorum, 1675

Super Epistolam II. B. Petri Apostoli.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-75090](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-75090)

suorum, & maxime domesticorum curam non habet, fidem negavit, & est infideli deterior. Unde rectori necesse est, ut interiora possit infundere, innoxia cogitatione etiam exteriora providere. Sic itaque pastores erga interiora subditorum suorum studia fervent, quatenus in eis exterioris quoque vite providentiam non relinquunt. Nam quasi jure, ut diximus, a percipienda predicacione gregis animus frangitur, si exterioris cura subsidij a pastore negligatur.

Finis expositionis super Epistolam primam B. Petri.

INCIPIUNT CAPITULA B

DE EPISTOLA II. BEATI

Petri Apostoli.

- 1 Ministrare in abstinentia patientiam.
- 2 Habemus firmiorem propheticum sermonem.
- 3 Deus Angelis peccantibus non pepercit.
- 4 Loth aspectu, & auditu justus erat.
- 5 Balaam asina corripuit.
- 6 Paulus secundum datam sapientiam scripsit vobis.

INCIPIT EXPOSITIO

SUPER EPISTOLAM II. B.

Petri Apostoli.

CAPUT I.

2. Pet. 1. 4 Ministrare in scientia abstinentiam, in abstinentia autem patientiam.

De abstinentibus. *Cura past. par. 3. c. 20. procul a pr.*

ABSTINENTES sollicitè semper debent considerare, ne cum gula vitium fugiunt, acriora his vitia quasi ex virtute generentur; ne cum carnem macerant, ad impatientiam spiritus erumpat. Unde Petrus admonet, dicens: *Ministrare in fide vestra virtutem, in virtute autem scientiam, in scientia autem abstinentiam, in abstinentia autem patientiam.* Mentis enim abstinentium plerumque impatientia à sinu tranquillitatis excutit. Et ideo cum dixisset: *In scientia autem abstinentiam*, protinus vigilanter adjunxit, dicens: *In abstinentia autem patientiam.* Deesse quippe abstinentibus patientiam prævicit, quæ eis, ut adesset, admonuit: quia nulla virtus est quædè caro vincitur, si spiritus ab ira superatur.

CAPUT II.

2. Pet. 7. d Habemus firmiorem propheticum sermonem.

Quod Prophetæ, & verus testamentum sit nostre fidei fundamentum. *Hom. 4. c. 15. in Ezec. multo ante med.*

IN constructione tabernaculi, ut argenteæ columnæ interiùs immobiles starent, ærei paxilli exterioriùs fixi, funes quibus ligarentur, continebant: quia videlicet tanquam paxilli Patres testamenti veteris, & Prophetæ, ante tempus sanctæ Ecclesiæ, id est, exterioriùs fixi fuerunt: qui columnas interiùs in ea stantes, id est, sanctos Apostolos, & Prædicatores funibus verborum suorum in soliditate fidei stringerent, atque ligarent: quia dum cælestia mysteria ventura prædicant, hæc postquam ostensa sunt, om-

nibus credibilia fecerunt, & per eorum prædicacionem Apostoli sancti, Dominicæ incarnationis mysterium firmiter, & perfectè crediderunt. Unde rectè quoque ipse primus Apostolorum, magna scilicet veri tabernaculi columna loquitur, dicens: *Habemus firmiorem propheticum sermonem, cui bene facitis attendentes quasi lucerna lucenti in caliginoso loco.* In quibus verbis indicat, quantò ad altiora surrexit ex cacumine, ubi religata persistat in fide. Scriptura autem prophetici sermonis, in tenebris vite presentis facta est nobis lucerna, & lamen itineris. Unde Psalmista dicit: *Lucerna pedibus meis verbum tuum, Domine, & lumen semitis meis.* Quæ tamen lucerna prophetici sermonis, jam quidem intelligentibus lucet, sed adhuc non intelligentibus coopta allegoriarum obscuritatibus permanet. Unde etiam per Psalmistam de eisdem dictis Prophetarum dicitur: *Tenebrosa aqua in nubibus aeris:* quia videlicet occulta est scientia in Prophetis.

CAPUT III.

Deus peccantibus Angelis non pepercit. 2. Pet. 2. 4

Quantum ad sublimitatem cæli, hujus aëris spatium non immeritò potest infernus dici. Unde cum apostatæ Angeli à cælestibus sedibus in hoc caliginoso aëre sunt demersi, Petrus Apostolus dicit: *Deus peccantibus Angelis non pepercit, sed carceribus caliginosis inferni retrudens, tradidit in judicio cruciandos reservari.* Quantum igitur ad celsitudinem cæli, aër iste caliginosus infernus est; sic etiam, quantum ad ejusdem aëris altitudinem, terra, quæ inferiùs est, intelligi & infernus profundus potest. Malignus itaque spiritus de superioribus in hæc inferiora dejectus, ne ad cælestia evolare prævaleat, pænæ suæ pondere coarctatur, hic quasi in carcere astringitur: quia tentare bonos, quantum desiderat, prohibetur, ut & implere mala, quæ appetit, nequeat, superna districtione angustatur.

CAPUT IV.

Loth aspectu, & auditu justus erat. 2. Pet. 2. 6

Non est valde laudabile bonum esse cum bonis, sed bonum esse cum malis. Sicut enim gravioris est culpæ, inter bonos bonum non esse: ita immensi est præconij bonum etiam inter malos extitisse. Hinc Petrus magis Loth laudibus extulit: quia bonum inter reprobos invenit, dicens: *Et justum Loth oppressum à nefandorum injusta conversatione eripuit.* Aspectu enim, & auditu justus erat, habitans apud eos, qui de die in diem animam justis iniquis operibus cruciabant. Qui nimirum cruciari non posset, nisi prava propinquoꝝ opera & audiret, & cerneret. Et tamen aspectu justus dicitur: quoniam iniquoꝝ vita, non delectando justis aures atque oculos, sed feriendo tangebatur. Hinc Paulus discipulis ait: *In medio nationis prava, & perversa, inter quos lucetis sicut luminaria in mundo.* Hinc Angelo Pergami Ecclesiæ dicitur: *Scio ubi habitas, ubi sedes est Sathana, & tenes nomen meum, & non negasti fidem meam.* Hinc sancta Ecclesia sponsi voce laudatur, cum ei in amoris Cantico dicitur: *Sicut lilium inter spinas, sic amica mea inter filias.* Bene ergo justus Loth inter iniquos vixisse dicitur, ut juxta sponsi præconium inter spinas lilium crevisse monstraretur.

S. GREGORIUS
BRIAN
TOMAS

CAPUT V.

Balaam asina corripuit.

2. Pet. 2.

Multum prodest ad illuminationem cordis infirmitas corporis. Curia post par. 3. c. 13. longe post med.

Magna salus est cordis, molestia corporis, quæ ad cognitionem sui mentem revocat: & quæ plerumque salus abjicit, infirmitatis memoria reformat; ut animus, qui extra se in elationem ducitur, cui sit conditioni subditus, ex percussa, quam sustinet, carne memoretur. Quod rectè per Balaam, si tamen vocem Dei subsequi obediendo voluisset, in ipsa ejus itineris retardatione signatur. Balaam namque pervenire ad propositum tendit, sed ejus votum animal, cui præsedet, præpedit. Prohibitione quippe immorata asina Angelum videt, quem humana mens non vidit: quia plerumque caro per molestias tarda, flagello suo menti Deum indicat, quem mens ipsa carni præsedens non videbat: ita ut anxietatem spiritus in hoc mundo proficere cupientis, velut iter tendentis impediatur, donec ei invisibilem, qui sibi obviat, innotescat. Unde & bene per Petrum dicitur: *Correptionem habuit sua vesania subjugale nutum, quod in hominis voce loquens, prohibuit Propheta insipientiam.* Insanus quippe homo à subjugali muto corripitur, quando elata mens humilitatis bonum, quod tenere debeat, ab afflictâ carne memoratur. Sed hujus correptionis donum idcirco Balaam non obtinuit, quia ad maledicendum pergens, vocem non mentem mutavit.

CAPUT VI.

1. Pet. 3. d. Paulus secundum sapientiam scripsit vobis.

De exëplo humilitatis in Petro, & auctoritatis in Paulo. In exp. B. Job. l. 29. Et Curia post. par. 3. cap. 8.

Qui vult prava agere, & tamen ad hæc ceteros facere, ipse sibi met testis est, quia veritate plus se appetit diligi, quam contra se non vult defendi. Nemo quippe est qui ita vivat, ut aliquatenus non delinquat. Ille ergo seipso amplius veritatem desiderat amari, qui sibi à nullo vult contra veritatem parci. Licet enim quedam justa & recta, ut sunt, prospiciamus, quedam tamen ut videnda sunt, non videmus: aliud sicut est comprehendimus, & aliud ignoramus. Petrus tanto fidei, tanto miraculorum fulgore claruerat, & tamen conversis Gentibus, dum circuncisionis pondus imponeret, quid rectè diceret, curabat. Quia ergo sibi contra veritatem parci noluit, increpationem Pauli libenter accepit. Paulus quippe, qui se legi mortuum per legem dicit, quia ut in Christo crederet, hoc ei lex ipsa præjudicavit, magno fidei succensus ardore, præcepta legis teneri carnaliter noluit, circuncisionem in Gentibus fieri vetuit. Et cum Petrus Apostolus servari adhuc in circuncisione legis consuetudinem vellent, in faciem restitit, eumque hac in re fuisse reprehensibilem dicit: & in hoc ejus studium discipulis loquens non solum culpam, sed quod maius est, hypocrisim, id est simulationem nominat, dicens: *Cum venisset Petrus Antiochiam, in faciem ei restitit, quia reprehensibilis erat.* Et paulò post: *Et simulationi ejus consenserunt ceteri Judæi.* Idem verò Apostolorum primus cum multa discipulos admoneret, & à quibusdam detrahi Pauli scriptis cognosceret, dixit: *Sicut charissimus frater noster Paulus secundum datam sibi sapientiam scripsit vobis, loquens in eis de his, in quibus sunt quedam difficilia intellectu, quæ indocti, & instabiles depravant, sicut & ceteras scripturas, ad suam ipsorum perditionem.* Ecce Paulus in Epistolis suis scribit, Petrum reprehensibilem. Ecce Petrus in Epistolis suis asserit Paulum in his, quæ scripserat, admirandum. Certè enim nisi legisset Petrus Pauli Epistolas, non laudasset. Si au-

Atem legit, quia illic ipse reprehensibilis dicitur, invenit. Amicus ergo veritatis laudavit, etiam quòd reprehensus est, atque ei hoc ipsum placuit: quia in his non placuerat, & quæ aliter quam debuerat, sensit. Seque etiam minori fratri consensum dedit, atque in eadem re factus est secutor minoris sui, ut etiam in hoc præiret, quatenus qui primus erat in Apostolatus culmine, esset primus & in humilitate. Pensate ergo, fratres charissimi, in quo mentis vertice stetit, qui illas Epistolas laudavit, in quibus scriptum vituperabilem invenit. Quæ illa esse tanta mansuetudo potuit, quæ animi soliditas, & imperturbatio cogitationis? Ecce à minore suo reprehenditur, & reprehendi non dedignatur. Non ad memoriam revocat, quòd primus in Apostolatu vocatus est, non quòd claves regni cælestis accepit, non quòd peccata quæcumque in terra solveret, essent soluta in cælo; non quòd in mari pedibus ambulavit, non quòd paralyticos in Jesu nomine jubendo crexerat, non quòd ægros corporis sui umbra sanaverat, non quòd mentientes verbo occiderat, non quòd mortuos oratione suscitabat. Ne igitur increpationis verba dedignaretur audire, omnia dona, quæ acceperat, quasi à memoria repulit, ut unum fortiter humilitatis donum teneret. Quis ergo nostrum si vel extremum aliquod signum fecisset, à minore fratre increpatus, increpationis verba patienter audiret? Nil enim signi fecimus, & si quis nos fortasse de actione nostra reprehenderit, statim intumescimus, magnos quosdam nos taciti cogitamus, virtutes nobis ad animum deducimus, etiam quas non habemus. At contra Petrus cum virtutibus humilis in reprehensione permansit. Sed sunt nonnulli, qui non Petrum Apostolorum principem, sed quandam alium eo nomine, qui à Paulo est reprehensus, accipiunt: qui si Pauli Apostoli studiosius verba legissent, ista non dicerent. Dicitur etenim Paulus: *Cum venisset Petrus Antiochiam, in faciem Gal. 2. ejus restitit:* ut de quo Petro loqueretur, ostenderet, in ipso suæ narrationis initio præmisit, dicens: *Credidum est mihi Evangelium præputij, sicut Paulo circumcissionis. Qui enim operatus est Petro in Apostolatu circumcissionis, operatus est & mihi inter gentes.* Vatter ergo de quo Petro Paulus loquitur, quem & Apostolum nominat, & præfuisse Evangelio circumcissionis narrat. Et fuerunt quidam, qui secundam Petri Epistolam, in qua Epistole Pauli sunt laudatæ, dicerent ejus non fuisse. Sed si ejusdem Epistolæ pensare verba voluissent, longè aliter sentire potuissent. In ea quippe scriptum est: *Voce delapsa ad eum hujusmodi à magnifica gloria: Hic est filius meus dilectus, in quo mihi complacui.* Atque subjungitur: *Et hanc vocem nos audivimus, cum essemus cum ipso in monte sancto.* Legant itaque Evangelium, & protinus agnoscent, quia cum vox ista de cælo venit, Petrus Apostolus cum Domino in monte stetit. Ipse ergo hanc Epistolam scripsit, qui hanc vocem in monte de Domino audivit. Charitas autem in Petro, & in minis terrentium principum fortiter restitit, & in circuncisione submovenda minorum verba humiliter audivit. Charitas etiam in Paulo, manus persequentium humiliter pertulit, & tamen in circuncisionis negotio longè se impari prioris sensum audenter increpavit.

Finis expositi. super Epist. 2. B. Petri Apost.

Hom. 18. in Ez. eob. præcul à pr. longe ante med.

Gal. 2.

1. Pet. 3.

Ibidem.

2. Pet. 1. & Matth. 17.

Ibidem.

In exp. B. Job. l. 10. c. 4. longe post med.